

Rakennerahasto-ohjelman 2014–2020 saavutukset Itä-Suomen näkökulmasta

6.8.2018 | Punkaharju

Timo Hirvonen (UEF/Spatia) & Tommi Ålander (TK-EVAL)

MDI

TK-EVAL

Rakennerahasto-ohjelman 2014-2020 arviointi

Neljän asiantuntijaorganisaation muodostama konsortio

- Kolme väliraporttia
 - ✓ Hallinto ja toimeenpano, 31.12.2017
 - ✓ Tuloksellisuus, 31.5.2018
 - ✓ Vaikuttavuus, 31.12.2018
- Loppuraportti
 - ✓ 30.6.2019

**Pk-yritysten
kilpailukyky**

Osatehtävä 1:
Ohjelman
hallinto ja
toimeenpano
(TL 6 ET 11.1 &
TL 7 ET 11.2)

MDI & Spatia

**Toimiiko
ohjelman
hallinto ja
toimeenpano
tehokkaasti?**

**Työllisyys ja
työllistyminen**

Vähähiilisyys

Osatehtävä 2:
EAKR (TL 1 ja TL 2)

**MDI &
Spatia**

**Miten tavoitteet
toteutuvat?**

Temaattiset tavoitteet
Investointiprioriteetit
Toimintalinjat
Erityistavoitteet

Tuotos- ja
tulosindikaattorit

Vaikuttavuus

Osatehtävä 3:
ESR (TL 3, TL 4 & TL 5)

**Kuntoutussäätiö &
TK-Eval & Spatia & MDI**

**Miten tavoitteet
toteutuvat?**

Temaattiset tavoitteet
Investointiprioriteetit
Toimintalinjat
Erityistavoitteet

Tuotos- ja
tulosindikaattorit

ESR:n pitkän aikavälin
tulosindikaattorit ja
erilliselvitettävät
tulosindikaattorit

Vaikuttavuus

Osatehtävä 4:
Horisontaaliset
periaatteet

**MDI, Spatia,
Kuntoutussäätiö
& TK-Eval**

**Miten
periaatteet
huomioitu?**

Sukupuolten
välinen tasa-arvo

Yhtäläiset
mahdollisuudet &
syrjimättömyys

Kestävä kehitys

Osatehtävä 5:
Arvioinnin
hallinto ja
viestintä

MDI

**Yhteydenpito
ministeriön
kanssa**

**Arvioinnin
tuloksista
viestiminen**

Rahastojen yhteisvaikutusten analysointi

Kuntoutussäätiö

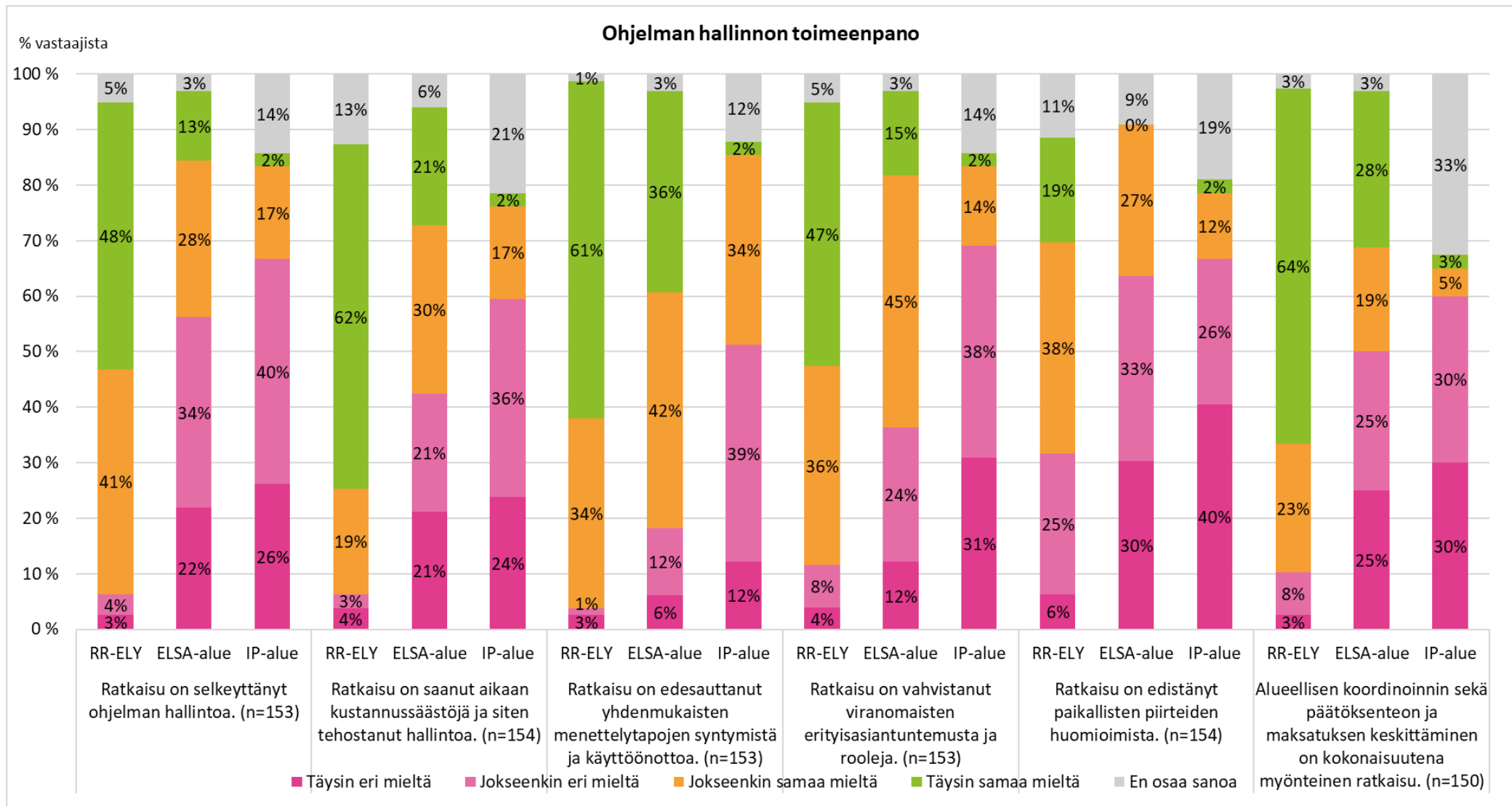
MDI

SPATIA
Alue- ja kuntatutkimuskeskus

TK-EVAL

Asiakkaiden mielestä hallinto on sujuvaa

Hallinnon keskittäminen jakaa hallintoväen mielipiteitä

Tulokset - miten ja mistä ne kertyvät?

- Pääaineistona EURA- ja TUKI-järjestelmien tiedot 11/2017
- Millä tavoin indikaattoreiden tuotanto kertyy hankemassasta?
 - ✓ Pieni joukko hankkeita tuottaa suuren osan tuotoksesta
 - ✓ Hankkeiden tuottamien tuotostyyppien lukumäärä vaihtelee
 - Monituotehankkeet (useita tuotostyyppejä)
 - Erikoistuneet hankkeet (tuottavat yhtä/muutamaa tuotostyyppeä)
- Mistä hankkeiden tuotosprofiilien erilaisuus johtuu?
 - a) Mittakaavahyödyt (economics of scale)
 - Tuotosten valmistaminen suurissa hankkeissa on edullista => erikoistuneet hankkeet
 - b) Yhdistelmäedut (economics of scope)
 - Tuotosten valmistaminen yhdessä muiden tuotosten kanssa on edullista => monituotehankkeet
- Mittakaavahyödyt & yhdistelmäedut => osa hankkeiden tuotoksista syntyy oheis- ja sivutuotteina
 - ✓ Onko indikaattoreita liikaa?
 - ✓ Mittaavatko indikaattorit oikeita asioita?
 - ✓ Mitkä indikaattorit ovat Itä-Suomen kannalta tärkeitä?

TL1: Pk-yritysten kilpailukyky

- Ohjelman sisältö ja teemat luovat hyvät puitteet pk-yritysten kilpailukyvyn ja innovaatiotoiminnan kehittämiseen sekä kansainvälistymiseen
- Pk-yritysten kansainvälistymisvalmiudet ja kansainvälistyminen ovat kehittyneet (ET21)
- On onnistuttu kehittämään jo olemassa olevaa liiketoimintaa (ET11+ET21)
 - ✓ ...mutta uuden liiketoiminnan luominen on haastavaa (ET11)
- Itä-Suomen tulokset ohjelman yleiskuvan mukaisia

TL1		IS	IS-%	Suomi yhteensä
ET11	Maksettu julkinen rahoitus (-11/2017)	5 078 629 €	24 %	21 583 279 €
	Tuella aikaansaatu yritys	58	28 %	209
	Tuella aikaansaadut työpaikat yrityksissä	336	33 %	1 030
ET21	Maksettu julkinen rahoitus (-11/2017)	26 061 945 €	34 %	76 735 861 €
	Tuella aikaansaadut työpaikat yrityksissä	542	28 %	1 910

- Liikenne- ja logistiikkainvestoinnit (ET12/PS+IS) ovat tulosindikaattoreiden perusteella hyödyllisiä
 - ✓ Toteutettu enemmän Pohjois-Suomessa
 - ✓ Täsmäinvestointeja, joten hyödyt helposti osoitettavissa
 - ✓ Niitä mittaavien indikaattoreiden koko ohjelmakauden tavoitetasot ovat jo saavutettu

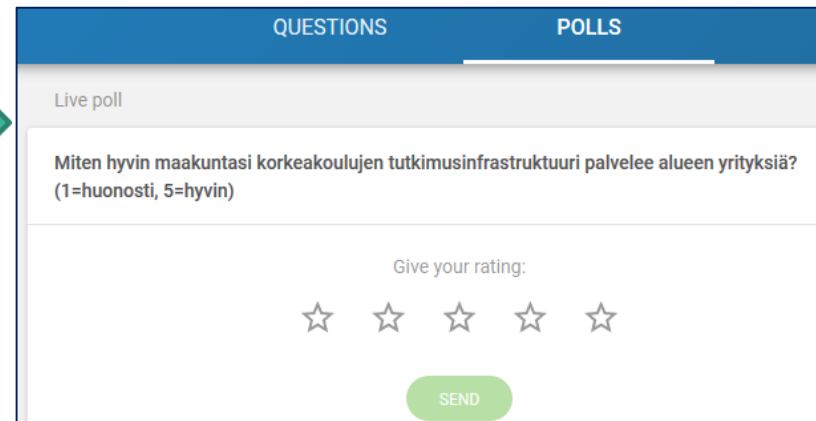
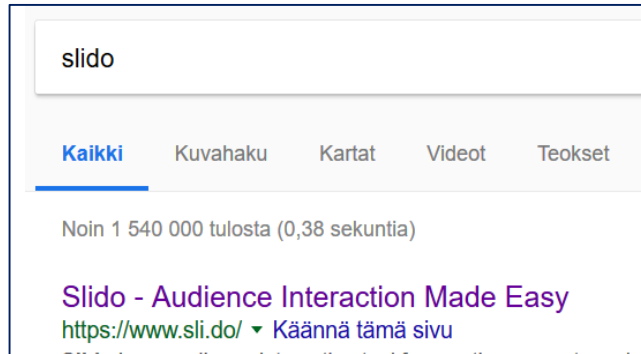
TL2: Tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (1)

- Kaksi temaattista tavoitetta
 - ✓ Tutkimus, teknologia ja innovaatiot (ET41 & ET51)
 - ✓ Uusiutuva energia ja energiatehokkuus (vähähiilinen talous) (ET32)
- Perustana älykäs erikoistuminen
 - ✓ Tutkimusinfrastruktuurin (ET41), yritysten innovaatiotoiminnan (ET51) ja vähähiilisen talouden muodostama kehittämiskokonaisuus
- Tunnistetaan ja valitaan omat vahvuusalueet
 - ✓ Millaisia kokonaisuuksia älykäs erikoistuminen eri maakunnissa tuottaa?
 - ✓ Miten älykäs erikoistuminen on ymmärretty ja toteutuu Itä-Suomessa?
- Miten vähähiilisyys sovittuu tähän kokonaisuuteen?
 - ✓ Tavoite (ET31+32): > 25 % EAKR-rahoituksesta + päästökauppaan kuulumattomien päästöjen vähentäminen
 - ✓ Etenee alueittain eriytyneesti
 - ✓ Indikaattorit moniselitteisiä, niiden mittauskyky ja luotettavuus epävarmaa
 - ✓ Tuloksellisuus kärkihankkeiden varassa (TOP10-hankkeet tuottavat puolet tuotoksista)

TL2: Tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (2)

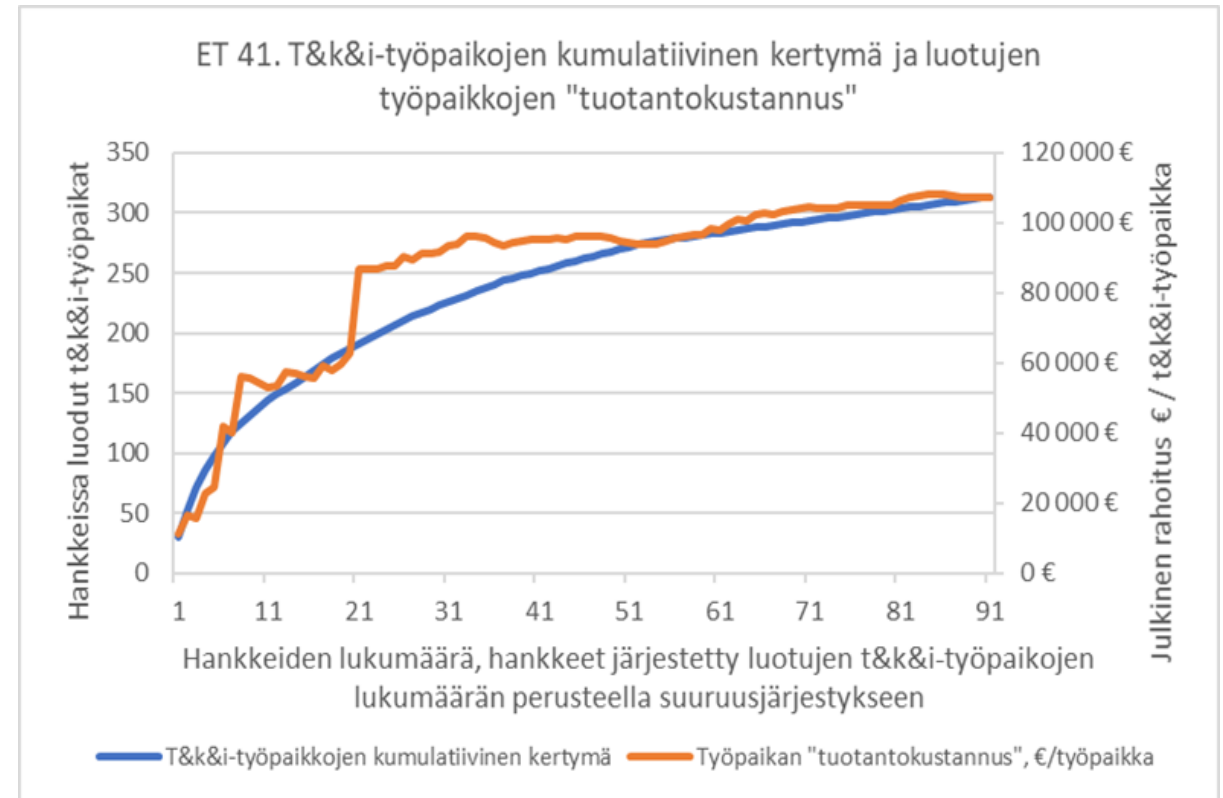
- ET51 tavoittelee tuoteinnovaatioita
 - ✓ On mielekäs tavoite ja seurannan kohde (indikaattorit)
 - ✓ Suuria hankkeita yllättävän paljon
 - ✓ Niistä kertyy valtaosa tuotoksista, koska isot hankkeet raportoivat paljon tuotoksia ja useita tuotostyyppejä
 - ✓ Yritystuet ok
 - Tulokset ovat ennakoitavissa
 - Omarahoitus edistää niiden kohdistumista suotuisasti
- ET41 hakee tuloksia vahvistamalla (korkeakoulujen) tutkimusinfrastruktuuria
 - ✓ On vähentänyt/hidastanut osaamisrakenteiden keskittymistä
 - ✓ Luonut tasapainoa pienten ja suurten kaupunkiseutujen sekä huippuosaamisen ja alueellisen kehittämisperspektiivin välille Suomen innovaatiopolitiikassa
- ✓ Itä-Suomessa:
 - ✓ Toimijoiden joukko on julkisvetoinen, harvalukuinen ja sijaintirakenteeltaan keskittynyt
 - ✓ Kiinnittyvätkö innovaatio- ja testialustojen kautta sijaintialueen elinkeinoelämään ja yrityskenttään?
 - ✓ Millä mekanismeilla laitehankintojen hyödyt leviävät aluetalouteen
 - Tutkimusinfra-avoimuus, infrainvestointi & kehittämishanke

Osallistu Slidon kautta

ET41: Syntykö T&k&i-työpaikkoja?

- T&k&i-työpaikkojen kumulatiivinen kertymä
 - ✓ T&k&i-työpaikkoja syntyi 91 hankkeessa, niitä tuotti 30% ET41-hankkeista
 - ✓ Puolet t&k&i-työpaikoista (159 tp) syntyi 14:ssa niitä eniten tuottaneessa hankkeessa
- ✓ T&k&i-työpaikkojen ”tuotantokustannus”
 - ✓ Em. hankkeille kohdistunut julkinen rahoitus / t&k&i-työpaikkojen lkm
- Kuinka paljon yhden t&k&i-työpaikan tuottaminen maksaa?
 - ✓ Keskiarvo (N=91): 107 256 €
 - ✓ Mediaani (N=46): 96 003 €
 - ✓ TOP14-hankkeet: 57 066 €
 - ✓ Tehokkain hanke 11 076 €

ET41: Kannattaako innovaatorahoitusta kohdistaa Itä-Suomeen?

- Kulmakerroin nouseva
 - ✓ => Hankerahoituksen lisääminen edistää työpaikkojen syntymistä
- Kulmakerroin iso
 - ✓ => Hankerahoituksen lisääntyessä myös työpaikat lisääntyvät selvästi
- Pienellä hankerahoituksella ei ole tehoa
- Laskeeko hankerahoituksen teho tietyn kyllästymispisteen jälkeen?
 - ✓ Ei näytä siltä
 - ✓ => lisäpanostus kannattaa myös Itä- ja Pohjois-Suomessa

